

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра обліку та оподаткування

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри обліку та оподаткування
Протокол № 8 від « 8 » 03 2023 р.
Завідувач кафедри обліку та оподаткування,
Любов ГУЦАЛЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОНП «Облік і оподаткування»
Любов ГУЦАЛЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОБЛІКОВІ КОНЦЕПЦІЇ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
ОСВІТНЬО-НАУКОВА
ПРОГРАМА
ФАКУЛЬТЕТ

ТРЕТИЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ
07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
ЕКОНОМІЧНИЙ

Розробники: д.е.н., проф. Калюга Є.В., к.е.н., доц. Ганяйло О.М.

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Облікові концепції в системі оподаткування **(назва)**

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь

Галузь знань	07 «Управління та Адміністрування»
Освітньо-науковий рівень	третій
Освітній ступінь	доктор філософії
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	вибіркова
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Курсовий проект (робота)	Не передбачено
Форма контролю	Екзамен

Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання

	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	30	8
Практичні, семінарські заняття	45	12
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	75	130
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни “Облікові концепції в системі оподаткування” є оволодіння здобувачами ОС «доктор філософії» теоретичних знань про концепції обліку у системі оподаткування для проведення дослідницької діяльності та вирішення практичних проблем у сфері обліку та оподаткування, зокрема, щодо напрямів гармонізації облікових стандартів і податкового законодавства.

Завданнями дисципліни є:

- вивчення облікових концепцій та стану податкової системи в Україні, особливостей їх гармонізації відповідно міжнародної практики;
- вивчення особливостей вітчизняної практики ведення обліку розрахунків по окремих податках і зборах, визначення їх недоліків і варіантів усунення;
- вивчення сучасного стану та напрямів удосконалення звітності підприємства у частині розрахунків по податках.

Предметом дисципліни “Облікові концепції в системі оподаткування” є стан та напрямки розвитку облікових концепцій та їх вплив на систему оподаткування.

У результаті вивчення дисципліни “Облікові концепції в системі оподаткування” здобувач **повинен знати:**

теоретико-методологічні концепції обліку в системі оподаткування, організаційно-методичні засади ведення обліку та складання звітності в системі оподаткування;

здобувач повинен вміти: формувати і використовувати облікову інформацію щодо розрахунків по податкам, враховувати особливості застосування міжнародного і вітчизняного законодавства у сфері бухгалтерського обліку та оподаткування.

Основними організаційними формами дисципліни “Облікові концепції в системі оподаткування” є: лекції, практичні, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань та контрольні заходи (поточний та підсумковий контроль).

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК) - Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної добросердечності.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.

СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

СК10. Здатність ідентифікувати вплив інтеграційних процесів на тактику реалізації аграрної політики, визначати перспективні напрямки розвитку аграрного бізнесу, оцінювати

існуючі умови, проблеми та переваги, визначати їх вплив на практику обліку та оподаткування

Програмні результати навчання (РН):

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напряму.

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту, оподаткування державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН05. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп’ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН07. Застосовувати сучасні способи пошуку, оброблення й аналізу інформації, зокрема, статистичні і економіко-математичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних, інформаційні системи у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту і оподаткування.

РН08. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН11. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми обліку та оподаткування з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

РН13. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються обліку та оподаткування, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

РН 14. Глибоко розуміти теоретичні та методичні аспекти бухгалтерського обліку та оподаткування господарської діяльності суб’єктів аграрного бізнесу, застосовувати їх в практичній діяльності для підвищення ефективності управління діяльністю таких суб’єктів.

Для засвоєння знань і формування вмінь, що передбачаються внаслідок вивчення дисципліни “Облікові концепції в системі оподаткування” можуть бути використані такі форми індивідуальних завдань: підготовка есе, тез доповідей, мультимедійних презентацій.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння аспірантами матеріалу в час, вільний від аудиторних занять. Вона передбачає опрацювання монографій, авторефератів, дисертаций, посібників, підручників, інших навчально-методичних джерел, законодавства у сфері обліку і оподаткування. Самостійна робота регламентується робочим навчальним планом і становить 100 годин.

Іспит є формою підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни “Облікові концепції в системі оподаткування”.

Згідно з навчальним планом **бюджет навчального часу** на вивчення дисципліни “Облікові концепції в системі оподаткування” становить 150 годин для денної та заочної форм навчання.

Форма підсумкового контролю екзамен за результатами поточного та підсумкового контролю.

3. Програма та структура навчальної дисципліни «Облікові концепції в системі оподаткування»

Тема 1. Генезис та розвиток облікових концепцій в системі оподаткування

Періодизація еволюції системи оподаткування в Україні. Міжнародний досвід реформування податкових систем. Імплементація європейського інтегрального права в податкову політику України. Баланс інтересів держави та платників податку. Вплив методів оподаткування на ефективність податкових реформ. Місце обліку в системі оподаткування. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку і системи оподаткування в Україні та зарубіжних країнах. Концептуальні основи фінансової звітності та їх використання при веденні обліку податкових розрахунків підприємства. Суть, та вплив облікової політики суб'єктів господарювання на систему оподаткування.

Тема 2. Міжнародний досвід застосування МСФЗ в системі оподаткування

Теоретичні засади гармонізації законодавства України та основні вектори адаптації податкового законодавства України до вимог Європейського союзу. Сучасна проблематика організаційного та методологічного протистояння двох глобальних систем бухгалтерського обліку – Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та Загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку (GAAP). Застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності щодо розкритті інформації про податкові розрахунки.

Тема 3. Податкова звітність підприємства: недоліки та напрями підвищення інформаційних можливостей

Історичні аспекти розвитку податкової звітності та її взаємозв'язок з фінансовою звітністю суб'єктів господарювання. Організаційні етапи формування та подання податкової звітності. Сутність електронної податкової звітності. Порядок підписання та подання електронної податкової звітності. Сучасні програмні продукти для подання електронної податкової звітності. Світовий досвід використання електронної податкової звітності. Особливості обробки податкової звітності та платежів. Податкові розрахунки як метод посилення контролю за достовірністю податкової звітності.

Тема 4. Оподаткування доданої вартості: обліковий аспект

Переваги та недоліки непрямого оподаткування в Україні. Порядок формування доданої вартості як об'єкта оподаткування податком на додану вартість. Система електронного адміністрування податку на додану вартість. Особливості документування податку на додану вартість. Критеріїв оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації податкової накладної щодо розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних. Методика обліку податкового зобов'язання і податкового кредиту з податку на додану вартість. Річний перерахунок податку на додану вартість за результатами здійснення одночасно оподатковуваних і неоподатковуваних операцій, врахуванні "компенсуючих" зобов'язань. Взаємозв'язок даних бухгалтерського обліку з показниками декларації по податку на додану вартість. Напрями удосконалення податкової звітності з податку на додану вартість.

Тема 5. Облік податку на прибуток суб'єктів господарювання: міжнародний досвід та вітчизняна практика

Етапи становлення податку на прибуток в Україні. Податок на виведений капітал як зміна парадигми корпоративного оподаткування. Міжнародний досвід оподаткування прибутку підприємств. Теоретичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності підприємства у системі бухгалтерського обліку та для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств. Аналіз зарубіжного досвіду моделей співвідношення бухгалтерського обліку та податкових розрахунків з податку на прибуток. Вплив НПСБО та МСФЗ на облік доходів і витрат суб'єктів господарювання, що включаються при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток. Напрями удосконалення обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання з метою покращення стану розрахунків з податку на прибуток.

Тема 6. Методичні основи моделювання бухгалтерського обліку податкових різниць

Суть та види податкових різниць. Історичні аспекти розвитку методики формування податкових різниць. Облік податкових різниць та відстрочених податків. Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень) та їх вплив на фінансовий результат діяльності суб'єктів господарювання. Різниці, що виникають при врахуванні амортизації необоротних активів та їх вплив на фінансовий результат діяльності суб'єктів господарювання. Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій та їх вплив на фінансовий результат суб'єктів господарювання. Різниці, що виникають при здійсненні окремих видів діяльності та їх вплив на фінансовий результат діяльності суб'єктів господарювання. Розкриття податкових різниць у декларації з податку на прибуток.

Тема 7. Моделі зв'язку інформації фінансової та податкової звітності з податку на прибуток

Взаємозв'язок фінансової звітності суб'єктів господарювання та декларації з податку на прибуток. Вимоги до фінансової звітності згідно Концептуальної основи. Вплив на показники фінансової звітності концепції капіталу та його збереження. Порядок складання фінансової звітності на основі Таксономії UA XBRL МСФЗ. Напрями удосконалення звітності з податку на прибуток.

Тема 8. Оподаткування доходів фізичних осіб: міжнародний та вітчизняний досвід

Вітчизняний та міжнародний досвід оподаткування доходів фізичних осіб. Аналіз надходжень податку на доходи фізичних осіб у дохідну частину державного бюджету України. Основні елементи сучасної системи оподаткування доходів фізичних осіб.

Методика оподаткування заробітної плати та інших доходів фізичних осіб. Пільги по податку на доходи фізичних осіб та їх застосування. Особливості кадрового обліку та нарахування заробітної плати у прикладних програмних продуктах. Напрямами удосконалення звітності щодо оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.

Тема 9. Застосування спрощеної системи оподаткування: міжнародний та вітчизняний досвід

Спрощена система оподаткування суб'єктів господарювання за єдиним податком. Ефективність дії спеціальної системи оподаткування. Порядок визначення доходу та його склад у юридичних осіб платників єдиного податку. Порядок ведення обліку доходів і витрат у юридичних осіб платників єдиного податку. Облік доходів і витрат фізичними особами-підприємцями. Особливості обліку і звітності у виробників сільськогосподарської продукції. Методика розрахунку частки сільськогосподарського товаро виробництва.

Тема 10. Оподаткування операцій з земельними ресурсами: облікова політика та шляхи її удосконалення

Облік плати за землю: вітчизняний та зарубіжний досвід. Індексація нормативної грошової оцінки земель. Оренда і суборенда земельних ділянок. Орендна плата за землю. Облік і звітність плати за землю. Критерії віднесення земельної ділянки, яка здається в оренду, до інвестиційної чи операційної нерухомості згідно з національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Структура навчальної дисципліни «Облікові концепції в системі оподаткування» для повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усьо го	у тому числі			усь ого	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р
Розділ 1 Облік і звітність в системі оподаткування: проблеми теорії та практики								
Тема 1 Генезис та розвиток облікових концепцій в системі оподаткування	15	4	4	7	15	1	1	13
Тема 2 Міжнародний досвід застосування МСФЗ в системі оподаткування	15	4	4	7	15	1	1	13
Тема 3 Податкова звітність підприємства: недоліки та напрями підвищення інформаційних можливостей	15	2	5	8	15	1	1	13
Розділ 2 Стан, проблеми і напрями удосконалення обліку податкових розрахунків в Україні								
Тема 4 Оподаткування доданої вартості: обліковий аспект	16	4	5	7	15	1	1	13
Тема 5 Облік податку на прибуток суб'єктів господарювання: міжнародний досвід та вітчизняна практика	15	4	4	7	15	1	1	13
Тема 6 Методичні основи моделювання бухгалтерського обліку податкових різниць	15	2	5	8	15	1	1	13
Тема 7 Моделі зв'язку інформації фінансової та податкової звітності з податку на прибуток	14	2	4	8	15	1	1	13
Тема 8 Оподаткування доходів фізичних осіб: міжнародний та вітчизняний досвід	17	4	5	8	15	1	1	13
Тема 9 Застосування спрощеної системи	14	2	5	7	15	-	2	13

оподаткування: міжнародний та вітчизняний досвід								
Тема 10 Оподаткування операцій з земельними ресурсами: облікова політика та шляхи її удосконалення	14	2	4	8	15	-	2	13
Усього годин	150	30	4 5	75	15 0	8	12	13 0

4. Теми семінарських занять
(не передбачено навчальним планом)

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Обсяг, год
1	Генезис та розвиток облікових концепцій в системі оподаткування	4
2	Міжнародний досвід застосування МСФЗ в системі оподаткування	4
3	Податкова звітність підприємства: недоліки та напрями підвищення інформаційних можливостей	5
4	Оподаткування доданої вартості: обліковий аспект	5
5	Облік податку на прибуток суб'єктів господарювання: міжнародний досвід та вітчизняна практика	4
6	Методичні основи моделювання бухгалтерського обліку податкових різниць	5
7	Моделі зв'язку інформації фінансової та податкової звітності з податку на додану вартість	4
8	Оподаткування доходів фізичних осіб: міжнародний та вітчизняний досвід	5
9	Застосування спрощеної системи оподаткування обліку доходів та витрат: міжнародний та вітчизняний досвід	5
10	Оподаткування операцій з земельними ресурсами облікова політика та шляхи її удосконалення	4
Всього		45

6. Теми лабораторних занять
(не передбачено навчальним планом)

7. Контрольні запитання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань здобувачів

Контрольні питання

- Періодизація еволюції системи оподаткування в Україні.
- Особливості та тенденції розвитку податкової системи України.
- Інтереси держави та платників податків: проблеми збалансування.
- Взаємозв'язок бухгалтерського обліку і системи оподаткування в Україні та зарубіжних країнах.
- Сутність обліку в системі оподаткування.
- Етапи організації обліку в системі оподаткуванні суб'єкта господарювання.
- Суть облікової політики підприємства в частині оподаткування.

8. Міжнародний досвід застосування обліку в системі оподаткування.
9. Основні вектори адаптації податкового законодавства України до вимог Європейського союзу.
10. Застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності при розкритті інформації про податкові розрахунки.
11. Сучасна проблематика організаційного та методологічного протистояння двох глобальних систем бухгалтерського обліку – Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та Загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку (GAAP).
12. Організаційні етапи формування та подання податкової звітності. Сутність електронної податкової звітності.
13. Сучасні програмні продукти для подання електронної податкової звітності. Світовий досвід використання електронної податкової звітності.
14. Податковий аудит як метод посилення контролю за достовірністю інформації податкової звітності.
15. Порядок формування доданої вартості як об'єкта оподаткування податком на додану вартість.
16. Тенденції щодо ухилення від сплати податку на додану вартість в Україні.
17. Роль податку на додану вартість у податковій системі України та інших держав.
18. Макроекономічний аналіз податку на додану вартість.
19. Система нормативних актів, якими регулюється справляння ПДВ у ЄС. Ступінь відповідності їм української законодавчо-нормативної бази.
20. Порівняння законодавчих актів, якими регламентується процес оподаткування податком на додану вартість у ЄС та в Україні.
21. Недоліки правового регламентування ПДВ в Україні.
22. Система електронного адміністрування податку на додану вартість в Україні.
23. Електронна система управління ризиками при адмініструванні ПДВ .
24. Взаємозв'язок даних бухгалтерського обліку з показниками декларації по податку на додану вартість.
25. Напрями удосконалення податкової звітності з податку на додану вартість.
26. Етапи становлення податку на прибуток в Україні.
27. Податок на виведений капітал як зміна парадигми корпоративного оподаткування. Міжнародний досвід оподаткування прибутку підприємств.
28. Теоретичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання у системі бухгалтерського обліку та для цілей оподаткування податком на прибуток..
29. Вплив НПСБО та МСФЗ на облік доходів і витрат суб'єктів господарювання, що включаються при визначені об'єкта оподаткування податком на прибуток.
30. Напрями удосконалення обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання з метою покращення стану розрахунків з податку на прибуток.
31. Облік податкових різниць та відстрочених податків.
32. Суть і види податкових різниць
33. Різниці, що виникають при формуванні резервів(забезпечень).
34. Різниці, що виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів.
35. Різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій.
36. Різниці, що виникають при здійсненні окремих видів діяльності
37. Взаємозв'язок фінансової звітності суб'єктів господарювання та декларації з податку на прибуток.
38. Які податки, сплачені в інших країнах, не підлягають зарахуванню у зменшення податкових зобов'язань в Україні?

39. Проблеми адміністрування податку на прибуток підприємств в Україні та шляхи їх вирішення.
40. Напрями удосконалення звітності з податку на прибуток.
41. Вітчизняний та міжнародний досвід оподаткування доходів фізичних осіб.
42. Методика оподаткування заробітної плати та інших доходів фізичних осіб.
43. Особливості оподаткування нерезидентів.
44. Переваги та недоліки податку на доходи фізичних осіб.
45. Напрямами удосконалення звітності щодо оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.
46. Спрощена система оподаткування суб'єктів господарювання за єдиним податком.
47. Порядок визначення доходу та його склад у юридичних та фізичних осіб платників єдиного податку.
48. Особливості облік і звітності у виробників сільськогосподарської продукції.
49. Облік плати за землю: вітчизняний та міжнародний досвід.
50. Облік і оподаткування орендної плати за земельної ділянки, згідно з національними та міжнародними стандартами.

Індивідуальна робота

Індивідуальні завдання для проміжного контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії виконуються відповідно до освітньо-наукової програми.

Метою виконання індивідуального завдання є закріплення і систематизація отриманих знань у процесі самостійної роботи.

Правильна організація індивідуальної роботи здобувача має вирішальне значення для успішного складання ним екзамену з дисципліни «Облікові концепції в системі оподаткування».

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен:

- прослухати курс лекцій, вивчити теоретичний матеріал;
- ознайомитись із законодавством, що регулює облік у господарській діяльності, монографіями, авторефератами, дисертаціями, посібниками, підручниками, іншими навчально-методичними джерелами, що рекомендовані для ознайомлення;
- виконати індивідуальне завдання і подати його у встановлений термін для перевірки викладачу на консультації.

Індивідуальні завдання для проміжного контролю знань передбачають ознайомлення (конспектування, моделювання, написання ессе чи тез доповідей, оцінка наукових поглядів на досліджувану проблему та формування власного бачення, тощо) із першоджерелами, що враховують зміст усіх тем робочої програми.

Варіанти практичних завдань задаються викладачем дисципліни після прочитаної лекції. Індивідуальність завдання підтримується різними комбінаціями виконання завдань.

Оформлення індивідуальних завдань здійснюється відповідно вимог вищої школи, а результати виконання поданого на перевірку завдання відображаються записом «зараховано», «не зараховано».

Завдання індивідуальної роботи

Підготувати тези для доповіді за напрямом дослідження з врахуванням особливостей оподаткування та обліку предмета дослідження.

Зразок завдання для визначення рівня засвоєння знань здобувачів

Зразок

НУБіП України

Ф-7.5-2.1.6-20

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Третій (освітньо-науковий) рівень Спеціальність 071 Облік і оподаткування	Кафедра обліку та оподаткування	Екзаменаційний білет № 1 з дисципліни «Облікові концепції в оподаткуванні»	Затверджую Зав. кафедри Гуцаленко Л.В.. 20 р.
---	------------------------------------	---	--

Екзаменаційні запитання

1. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку і системи оподаткування в Україні та зарубіжних країнах
2. Податок на виведений капітал як зміна парадигми корпоративного оподаткування. Міжнародний досвід оподаткування прибутку підприємств

Тестові завдання

Питання 1. Складові інформаційної бази оподаткування підприємства – це...

- 1 первинні облікові документи;
- 2 реєстри обліку розрахунків за податками і зборами;
- 3 податкова звітність;
- 4 усі відповіді правильні

Питання 2. Пропорційне віднесення сум вхідного ПДВ до податкового кредиту регламентується:

- 1 ст. 194 ПКУ;
- 2 ст. 195 ПКУ;
- 3 ст. 197 ПКУ;
- 4 ст. 199 ПКУ;

Питання 3. Як визначається база оподаткування доходів фізичних осіб у будь-якій негрошовій формі:

- 1 законодавством не передбачено;
- 2 вартість доходу і є базою оподаткування;
- 3 доходи у негрошовій формі не оподатковуються;
- 4 вартість доходу множиться на коефіцієнт підвищення

Питання 4. Показники, що використовуються для обчислення плати за землю сільськогосподарського призначення:

- 1 вартісна оцінка землі, розмір земельної ділянки, ставка податку на землю;
- 2 вартість реалізованої сільськогосподарської продукції з одиниці земельної площини;
- 3 прибуток, отриманий від реалізації сільськогосподарської продукції;
- 4 відповіді 1,2

Питання 5. У розумінні ПКУ «невиробничі основні засоби» – це:

- 1 основні засоби, які не використовують у господарській діяльності у зв'язку з проведеним ремонтів, поліпшень, через простоту тощо
- 2 основні засоби, які використовують у невиробничих цілях, а саме задіяні в адміністративних, збудових цілях, в іншій операційній діяльності
- 3 основні засоби, не призначенні для використання у господарській діяльності
- 4 відповіді 1,3

Питання 6. Дані для розрахунку позитивної податкової історія платника беруться з

- 1 ЄРПН, декларації з податку на прибуток та плати за землю, інтегрованої картки

	платника податків;
2	декларації по ПДВ, декларації з податку на прибуток, форми 1 ДФ
3	декларації з податку на прибуток та плати за землю, інтегрованої картки платника податків;
4	ЄРПН, декларації з податку на прибуток та плати за землю;

Питання 7. Оперативний облік податків, зборів, митних платежів до бюджетів та єдиного внеску, що ведеться за кожним видом платежу та включає перелік показників підсистем інформаційної системи органів ДПС, які характеризують стан розрахунків платника з бюджетами та цільовими фондами це:

- 1 інтегрована картка платника податків
- 2 електронний кабінет платника податків
- 3 електронний документообіг
- 4 електронний цифровий підпис

Питання 8. Фінансовий результат до оподаткування податком на прибуток підприємства, визначений за даними бухгалтерського обліку, зменшується на:

- 1 суму дооцінки і вигід від відновлення корисності основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесеніх до витрат уцінки та втрат від зменшення корисності основних засобів і нематеріальних активів відповідно до П(С)БО чи МСФЗ;
- 2 суму дооцінки і вигід від відновлення корисності основних засобів або нематеріальних активів, включених до витрат звітного періоду відповідно до П(С)БО чи МСФЗ;
- 3 первісна вартість придбаного основного засобу
- 4 всі відповіді вірні.

Питання 9. Які застосовуються правила в ситуації, коли міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені Податковим Кодексом України?

- 1 застосовуються правила міжнародного договору;
- 2 застосовуються правила, передбачені Податковим Кодексом України;
- 3 застосовуються правила, самостійно обрані суб'єктом господарювання;
- 4 застосовуються правила, обрані контролюючими органами.

Питання 10. На які сформовані резерви не нараховуються різниці під час визначення суми податку на прибуток

- 1 на резерви відпусток працівникам та інших виплат, пов'язаних з оплатою праці;
- 2 на резерви сумнівних боргів;
- 3 на резерви банків та небанківських фінансових установ;
- 4 всі відповіді вірні.

8. Методи навчання

При викладанні дисципліни «Облікові концепції в системі оподаткування» передбачається застосування таких методів навчання як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- 1) лекція — для розкриття сутності наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою;
- 2) бесіда — для усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних за допомогою діалогу;
- 3) наочні методи — використання демонстрації та ілюстрації;

4) проблемний виклад передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу здобувачам у виділенні та "прийнятті" проблемного завдання для активізації мислення здобувачів, яке спрямовано на задоволення пізнавального інтересу шляхом отримання нової інформації;

5) пояснюально-демонстраційний метод – для передання великого масиву інформації;

6) Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

7) Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

8) Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

9) семінари-конференції, круглі столи

9. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України» затвердженого вченовою радою НУБіП України 24 травня 2017 року, протокол № 11 із внесеними змінами Вченовою радою НУБіП України 29 травня 2020 р., протокол №10, видами контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Критерії оцінювання знань усного та письмового опитування.

Критеріями оцінки усного та письмового опитування є:

- повнота і правильність відповіді;
- ступінь усвідомлення, розуміння вивченого;
- повне оформлення відповіді.

– Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань здобувача.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та в процесі здійснення самостійної роботи за такими напрямками: експрес-опитування, тести, індивідуальні завдання, та інші через систему ELEARN.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-балльною шкалою.

Семестрова атестація проводиться у формі семестрового екзамену з навчальної дисципліни.

Семестровий екзамен - це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Аспіранти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу.

Зміст екзаменів і заліків визначається робочими програмами дисциплін.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до Положення про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України (затв. Вченовою радою НУБіП

України 24 травня 2017 року, протокол № 11 із внесеними змінами Вченю радою НУБіП України 29 травня 2020 р., протокол №10).

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 вище вказаного положення.

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна складання		за результати зараховані
	екзаменів	заліків	
90-100	Відмінно	Зараховано	
74-89	Добре		
60-73	Задовільно		
0-59	Незадовільно		Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}} \quad (2)$$

11. Навчально-методичне забезпечення

1. Нормативні документи.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Теорії та концепції бухгалтерського обліку. Методичні вказівки для проведення практичних занять та самостійної роботи при підготовці здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». К., НУБіП України. 2023. 42 с.
4. Інтернет-ресурси
5. Електронний навчальний курс: Теорії та концепції бухгалтерського обліку для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії
URL:<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4373>

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Анотований покажчик результатів наукових досліджень Науково-дослідного інституту фіiscalnoї політики (2017–2018): наук.-інформ. вид. / НДІ фіiscalnoї політики. Ірпінь, 2019. 157 с. URL: <https://www.ndifp.com/413/>
2. Балдич Н. І. Проблеми асиметричності інформації в податковому регулюванні та шляхи їх вирішення / Н.І. Балдич // [Електронний ресурс]. - URL: http://www.academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/baldych.pdf
3. Бухгалтерський облік, аналіз, контроль, оподаткування: актуальні проблеми та перспективи розвитку: монографія, Кривий Ріг. ДонНУЕТ, 2020. 140 с.
4. Волохова І.С. Трансформаційні процеси у податковій системі України. : монографія. / За редакцією І.С. Волохової Одеса: АтлантВОІСОІУ, 2018. 384 с.
5. Гавриленко Н.В. Емпіричний аналіз взаємозв'язку факторів оподаткування і підприємницької активності//Інноваційна економіка. 2012. №5.С.285-289

6. Ганяйло О.М. Карасюк В.С. Реалізація податкових інновацій для українських стартапів. Біоекономіка та аграрний бізнес, Том 12 № 3-4, 2021 [Електронний ресурс]. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/download/15908/14403>
7. Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС : монографія / К. В. Безверхий [та ін.]. Київ : АртЕк ; ДУІТ, 2018. 415 с.
8. Гармонізація податкового та бухгалтерського обліку в контексті оподаткування прибутку підприємств в Україні: монографія / [Огороднікова І. І., Серебрянський Д. М., Смірнова О. М., Стадник М. В. Турянський Ю. І.]; за заг. ред. Д. М. Серебрянського. – К.: Алерта, 2013. URL:<http://ndi-fp.nusta.com.ua/files/doc/garmon-tax-acc-2013.pdf>
9. Гармонізація податкового законодавства: українські реалії : [монографія] / [Білецька Г. М., Кармаліта М. В. Куц М. О. та ін.]. К.: Алерта, 2012. 222 с.
10. Інтегроване звітування: концепція, методологія та організація: монографія/С.Ф.Голов, В.М.Костюченко, Р.В.Кузіна. Херсон, Видавничий дім «Гельветика», 2018. 252с.
11. Єфименко Т. І. Фіiscalний простір антикризового регулювання/Т.І. Єфименко. ДННУ «АФУ», 2012. 332 с.
12. Євдокимов В.В. Асиметрія бухгалтерської інформації та шляхи її мінімізації / В.В. Євдокимов // [Електронний ресурс]. URL:: http://kapitanvova.ucoz.ua/_ld/4/463_15.
13. Жук В. М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. 408 с.
14. Кірейцев Г.Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки : монографія / Г. Г. Кірейцев. Житомир: ЖДТУ, 2007. 236 с.
15. Крисоватий А.Оподаткування багатства: виклики для України. Журнал європейської економіки, 2015. Т. 14, № 2. С. 183-204. URL:: <http://nbuv.gov.ua>
16. Кузнецов К. Як криза змінює податкову систему // Економічна правда. URL://<http://www.epravda.com.ua/>
17. Кундря-Висоцька О. П. Бухгалтерський облік в умовах інтеграційних процесів: сучасний стан та напрями розвитку : монографія / О. П. Кундря-Висоцька, І. М. Вагнер, М. І. Клюс. К. : УБС НБУ, 2013. 286 с.
18. Корягін М. В., Куцик П. О. Концептуальний розвиток методології бухгалтерського обліку [Текст] : монографія / М. В. Корягін, П. О. Куцик. Львів : ЛКА, 2015. 239 с.
19. Легенчук С. Бухгалтерський облік витрат для цілей оподаткування як джерело асиметричної інформації / С. Легенчук, Д. Лозинський // [Електронний ресурс]. URL: <http://vsve.ho.ua/index.php?type=full&name=ekdum/legenchuk>
20. Мельник М.І., Лещух І.В. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності : монографія / М.І. Мельник, І.В. Лещух. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України», 2015. 330 с.
21. Метелиця В.М., Подолянчук О.А. Управління ризиками блокування податкових накладних/розрахунків коригувань агропідприємств. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. №2. С. 132-149.
22. Морально-етичні імперативи податків та оподаткування (західна традиція): [монографія] / В. Л. Андрушченко; Т. В. Тучак. К.: Алерта, 2013. 384 с.
23. Облік, аналіз, аудит, звітність та оподаткування в умовах глобалізації економіки: монографія / за ред. к.е.н., проф. Й.Я. Даньківа. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 244 с.
24. Обліково-аналітичне забезпечення й оподаткування розвитку суб'єктів агробізнесу та сільських територій: [колективна монографія] / за заг. ред. Мармуль Л. О. Херсон: Айлант, 2019. 334 с.
25. Пасемник О.Г. Роль облікової інформації в системі обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю в процесі прийняття управлінських

рішень [Електронний ресурс] / О. Г. Пасемник // Інноваційна економіка. 2010. №2. URL:: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2010_2/105.pdf.

26. Податок на доходи фізичних осіб та єдиний соціальний внесок: новації реформ та їх наслідки: монографія. К.: Алерта, 2018. 442 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 124). URL:http://ndifp.nusta.edu.ua/files/doc/2018_mono_NDI_Podatok_na_dohody.

27. Проблемні аспекти та перспективи розвитку обліку, контролю, аналізу і оподаткування суб'єктів господарювання в умовах глобалізації економіки: монографія / – Кривий Ріг: Вид., 2017. 408 с.

28. Реформування обліково-контрольної системи підприємств України за міжнародними стандартами : монографія / за ред. Н.О. Лоханової. Харків: «Діса плюс», 2018. 220 с.

29. Свідерський Д. Є. Методологія та організація складання фінансової і податкової звітності та їх аудит: монографія/ Д.Є. Свідерський. К.: КНЕУ, 2012. 290с.

30. Сиденко В. Р. Глобализация и экономическое развитие / В. Р. Сиденко. К. :Феникс, 2008. 376 с.;

31. Сиденко В. Р. Глобализация - европейская интеграция -экономическое развитие: украинская модель : в 2 т. Т. 1: Глобализация и экономическое развитие / В. Р. Сиденко ; Ин-т экономики и прогнозирования НАН Украины. К. : Феникс, 2008. 374 с.

32. Сучасні тенденції обліку, аналізу й оподаткування в умовах євроінтеграції : монографія / за заг. ред. Т. Г. Савченка, І. М. Бурденко. Суми :Сумський державний університет, 2020. 203 с.

33. Сопко В. В. Теоретичні та методологічні основи побудови бухгалтерського обліку в управлінні підприємством / В. В. Сопко // Аудитор України. № 11-12. 2009. С. 34 – 37.

34. Теорія та методологія обліку, оподаткування, аудиту та аналізу в системі інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання: колективна монографія/За ред. Д.е.н., проф. О.А. Сарапіної; ХНТУ.-Херсон,Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2018. 272 с.

35. Теорія і практика визначення оподатковуваного прибутку підприємств в Україні: обліковий аспект: монографія / [Павлова І. М., Серебрянський Д. М., Смірнова О. М., Стадник М. В., Тарангул Л. Л.]; за заг. ред. О. М. Смірнової. К.: Алерта, 2014. 500 с.

36. Черниш, С. С. Аналіз інформативності фінансової звітності підприємств [Електронний ресурс] / С. С. Черниш // Інноваційна економіка. 2011. №2. URL:: <http://www.nbuv.gov.ua>

37. Чечетова-Терашвілі, Т. М. Аналіз інформаційної прозорості прийняття стратегічних рішень в системі корпоративного управління підприємством [Електронний ресурс] / Т.М. Чечетова-Терашвілі, Т.В. Олійник. URL:: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vsunu/ 2012_11_1/Chechetova.pdf.

38. Удосконалено оподаткування прибутку підприємств в Україні /. Т.І Єфименко, Л.Г. Ловінська, Є.В .Калюга та ін. :за заг .ред.. Т.І Єфименко, Л.Г. Ловінської.- К. ДННУ «Академія фінансового управління». 2013 526с.

39. Шигун М.М. Розвиток моделювання системи бухгалтерського обліку: теорія і методологія (Текст): монографія / М.М.Шигун. Житомир: ЖДТУ, 2009. 632 с.

40. Dunning J. H. Multinational Enterprises and the Global Economy / J. H. Dunning, S. M. Lundan. 2nd ed. - Cheltenham, UK : Edward Elgar Publishing Ltd, 2008. 960 p.

41. Giovanoli M. The Reform of the International Financial Architecture after the Global Crisis. International Law and Polities

42. Information Economy Report 2021. Unlocking the Potential of E-commerce for Developing Countries / UNCTAD. - 2021

43. Innovation in Public Financial Management: In an increasingly complex and uncertain global environment: Global financial management leaders survey 2021

44. Innovation in Public Financial Management: In an increasingly complex and uncertain global environment: Global financial management leaders survey 2021

45. Irwin T. Government Guarantees: Allocating and Valuing Risk in Privately Financed Infrastructure Projects / T. Irwin.
46. Leo Gough Global Finance. 2002. Capstone Publishing (a Wiley company) 8 Newtec Place Magdalen Road Oxford OX4 1 RE United Kingdom. – <http://www.capstoneideas.com>.
47. Oyugi J. Comparative Case Study Research on Public Participation in National Level Government Fiscal Policy and Budget Processes. Outline of Case Study Kenya / J. Oyugi- 2015. - Aug.
48. Public Financial Management and Its Emerging Architecture / ed. by M. Cangiano, T. Curristine, M. Lazare. - Washington, DC : IMF, 2012. 464 p.
49. Seyf A. Globalization and the crisis in the international economy / A. Seyf // Global Society. - 1997. - Vol. 11, iss. 3. - P. 299-324.
50. The effect of corporate taxes on investment and entrepreneurship. Working paper 13756 [Электронный ресурс] / Djankov S., Ganser T., McLiesh C., Ramalho R., Shleifer A. // National Bureau of Economic Research. 2008. URL: <http://www.nber.org/papers/wl3756>
51. The WorldEconomy after the Global Crisis: A New Economic Order for the 21st Century / ed. By B. Eichengreen, B. Park. - World Scientific Publishing co. Pte. Ltd., 2012. - 232 p.
52. Trade and Development Report, 2021. Making the international financial architecture work for development / UNCTAD. - New York ; Geneva, 2015. - 187 p.
53. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable : Resolution adopted by the General Assembly
54. Trends in global export volume of trade in goods from 1950 to 2014 (in billion U.S.dollars)
55. Winston, Albright. Practical Management Science. 2007.
<http://www.kelley.in.edu/albrightbooks>
56. When punishment fails: Research on sanctions, intentions and non-cooperation / D. Houser, E. Xiao, K. McCabe, V. Smith ; Interdisciplinary Center for Economic Stience George Mason University. 2005.
57. World Investment Report 2015: Reforming International Investment Governance. - P. 19
58. Yescombe E. R. Principles of Project Finance / E. R. Yescombe. - 2nded. - AcademicPress, 2013. - 560 p.

Інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/17325>
2. Офіційний портал Верховної ради України URL: <https://www.rada.gov.ua/news/zp>
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України URL: <https://tax.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної Митної служби України URL: <https://customs.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL:<https://www.mof.gov.ua/uk>